

Valtakunnallisten toimintatapojen kokeiluhanke (OHKE II)

Tulokset ja käyttöön otettavat
toimintatavat

Anu Onjukka | Mari Peltonen | Ville Timonen | Maria Hughes

25.5.2020

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Aluehallintovirasto

Tulosten raportointi ja käyttöön otettavat toimintatavat

- Tässä raportissa esitellään aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten yhteisen valtakunnallisten toimintatapojen kokeiluhankkeen tuloksia.
- Tulosten perusteella tehdään ehdotus niistä toimintatavoista, jotka otettaisiin yhdenmukaisesti käyttöön ja vakiinnutettaisiin osaksi kaikkien AVlen ja ELY-keskusten toimintaa.
- Kustakin toimintatapakokeilusta sekä muista hankkeen kokeiluista ja kehittämistyöstä on esitetty keskeiset huomiot yhdellä dialla.
- Tarkemmat tulokset hankkeeseen sisältyneistä sähköisistä kyselyistä ja haastatteluista on esitetty liitteissä.
- AVlen ja ELY-keskusten ympäristövastuualueen johtajat ovat yhteistyössä valinneet käyttöön otettavat toimintatavat hankkeen koordinaattoreiden ja hankkeen ohjausryhmän esitysten perusteella.

Sisällysluettelo

Toimintatapakokeilut, [dia 7](#)

Kokemuksia toimintatapakokeiluista, [dia 11](#)

Toimintatapakokeilujen vaikutukset asiantuntijoiden työhön, [dia 28](#)

Toimintatapaehdotukset, [dia 31](#)

Muut kokeilut, [dia 39](#)

Muut kehittämistarpeet, [dia 46](#)

Hankkeen arviointi, [dia 48](#)

Hankkeen taustaa ja tavoitteet

- Valtakunnallisten toimintatapojen kokeiluhanke käynnistyi keväällä 2019.
- Hankkeessa on parannettu viranomaisyhteistyötä lupa- ja valvontaviranomaisten välillä, kehitetty asiakaslähtöisyyttä sekä kannustettu asiantuntemuksen valtakunnalliseen yhteiskäyttöön.
- Hankkeessa kokeiltiin uusia toimintatapoja, joilla ympäristöhallinto voisi kehittää toimintaansa nykyainsäädännön ja -organisaatioiden puitteissa.
- Yhteistyön ja asiakaslähtöisyyden kehittämismahdollisuuksia tunnistettiin mm. valtakunnallisen lupa- ja valvontavirasto Luovan valmistelussa.
- Kokeiluhanke sisälsi erilaisia toimintatapakokeiluja sekä neljä muuta erillistä kokeilua.
- Hanke sai rahoituksen ympäristöministeriön aluehallinnon ohjauksen kehittämisrahoista (OHKE).

Tavoitteet:

- Sujuvoittaa viranomaistyötä
- Lisätä valtakunnallista yhtenäisyyttä
- Lisätä asiakaslähtöisyyttä
- Parantaa asiakaspalvelua

Hankkeen organisointi

- Hanketta koordinoivat Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto sekä Pirkanmaan ja Varsinais-Suomen ELY-keskukset.
- Hankkeessa työskenteli kolme hankekoordinaattoria, yksi kustakin koordinoivasta virastosta (1 htv + 2 x 0,5 htv). VARELYn koordinaattori vaihtui helmi-maaliskuun vaihteessa.
- Ohjausryhmään kuului edustajia aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten ympäristövastuualueilta, ympäristöministeriöstä sekä henkilöstön edustaja.
- Hankkeeseen osallistuivat kaikki aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten ympäristövastuualueet.
- Toteutuneisiin kokeiluihin osallistui yli 50 menettelyä/hanketta, ja asiantuntijoita kokeiluissa oli mukana yli 100.

Muut kokeilut

Toimintatapakokeilujen lisäksi hanke sisälsi seuraavat kokeilut:

- Ympäristöasioiden asiakaspalvelukeskuksen neuvonnan laajentaminen aluehallintovirastojen ympäristölupavastuualueiden tehtäviin vuoden 2020 loppuun asti
- Kokeilu asiakaspalautteen keräämisen kehittämiseksi keväällä 2020
- Ympäristöhallinnon verkostojen ja Osaava-järjestelmän kehittäminen ja kokeilu
 - Verkostot: olemassa olevien asiantuntijaverkostojen täydentäminen ja kehittäminen, verkostojen toimintatavat, verkostojen parempi hyödyntäminen
 - Osaava: työntekijöiden osaamista koskevat tiedot kootaan yhteen järjestelmään
- Sähköisten järjestelmien kehittäminen ja kokeilu (mm. Teamsin käyttö)

Toimintatapakokeilut

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Aluehallintovirasto

Toimintatapakokeilujen toteutus

- Hanke sisälsi erilaisia toimintatapakokeiluja, joissa keskiössä oli:
 - AVI:n ympäristö- ja vesilupaviranomaisen tehtäviä hoitavien asiantuntijoiden ja ELY-keskusten ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueiden asiantuntijoiden välisen yhteistyön tiivistäminen lupaprosessin eri vaiheissa sekä jälkivalvontavaiheessa
 - YVA-yhteysviranomaisen (ELY) ja lupaviranomaisen (AVI) yhteistyön tiivistäminen
 - Organisaatioiden välisen yhteistyön tiivistäminen
 - Asiakaspalvelun parantaminen
- Virastot ilmoittivat oman kiinnostuksensa ja vireillä olevien asioiden mukaisia hankkeita toimintatapakokeiluihin. AVI:n ja ELY-keskusten asiantuntijat sopivat yhdessä toimintatapojen kokeilemisesta yhteisissä asioissa.
- Yhdessä menettelyssä voitiin kokeilla useampaa eri toimintatapaa (pääkokeilu/toissijainen kokeilu).
- Kokemuksia saatiin kerättyä 11 eri toimintatavasta. Yhdestä toimintatavasta kerättiin kokemuksia pelkästään asiantuntijahaastattelulla. Neljään toimintatapakokeiluun ei joko ilmoitettu sopivia hankkeita tai kokeiltava menettely ei ehtinyt toteutua hankkeen aikana.

Keskeistä hankkeessa on ollut uusien toimintatapojen kokeileminen osana arkityötä "oikeilla" vireillä olevilla hankkeilla ja asioilla.

Toimintatapakokeilut

1. Asiakasvastaava (ei toteutunut)
2. Ennakkosuunnitelma (ei toteutunut)
3. Asiantuntijatiimi
4. Lupakäsittelyn kokoonpanon laajentaminen ELY-keskuksen asiantuntijoilla jo asian vireille tullessa (ei toteutunut)
5. Lupahakemuksen alkutarkastukseen ja täydennyspyynnön laadintaan liittyvä yhteistyö
6. Päätöksen ja/tai lupamääräysten laadintaan liittyvä yhteistyö lupa- ja valvontaviranomaisen välillä
7. Päätöksen läpikäynti yhteistyössä lupa- ja valvontaviranomaisen kesken päätöksen antamisen jälkeen (kokeiluun ilmoitetut menettelyt eivät ehtineet lupapäätösvaiheeseen)
8. Valvontakohteiden tarkastukset lupa- ja valvontaviranomaisen yhteistyönä
9. Yhteistyö luvan muutostarpeen arvioinnissa
10. BAT-päätelmien soveltamiseen liittyvä yhteistyö
11. Vesienhoitolainsäädännön huomioon ottaminen luvituksessa
12. Alueidenkäytön huomioiminen YVA:ssa ja luvituksessa (toteutettiin asiantuntijahaastattelulla)
13. Osaamisen ja voimavarojen hyödyntäminen yli organisaatorajojen
14. Yhteistyön lisääminen lupamenettelyissä (vesi-/ympäristölupa ja luonnonsuojelun poikkeuslupa/poikkeuslupaharkinta)
15. YVA-yhteysviranomaisen ja lupaviranomaisen yhteistyön tiivistäminen

Tiedonkeruu toimintatapakokeiluista

- Toimintatapakokeilujen hankkeisiin osallistuneilta aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten asiantuntijoilta kerättiin tietoa ja kokemuksia kokeiluista sähköisellä kyselyllä. Kyselyistä saatuja tuloksia syvennettiin asiantuntijahaastatteluilla, jotka toteutettiin ryhmähaastatteluina.
- Sähköinen kysely toimintatapakokeiluihin osallistuneille asiantuntijoille toteutettiin 10.-24.1.2020.
- Asiantuntijahaastattelut (5 kpl) toteutettiin Teamsin kautta 4.-10.3.2020.
 - Haastattelu-teemat:
 - Lupaprosessin aikana tehtävä lupa- ja valvontaviranomaisen yhteistyö
 - Jälkivalvontavaiheen yhteistyö
 - Asiantuntijatiimien hyödyntäminen
 - Osaamisen kehittäminen ja yhteistyö yli organisaatorajojen
 - Toiminnan asiakaslähtöisyys
- Sähköinen kysely toimintatapakokeiluihin osallistuneiden hankkeiden asiakkaille toteutettiin 21.2.-11.3.2020.

Kokemuksia toimintatapakoikeiluista

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Aluehallintovirasto

1. Asiakasvastaava

- Toimintatapakokeilussa oli tarkoitus kokeilla asiakasvastaavan hyödyntämistä hankkeissa tai hankekokonaisuuksissa, joihin liittyy eri menettelyjä ELY-keskuksissa ja aluehallintovirastoissa. Asiakasvastaavana voi toimia esimerkiksi YVA-yhteysviranomainen, lupa-asian esittelijä, vastuuvälvoija tai erillinen asiakasvastaava.
- Kokeiluun ei ilmoitettu hankkeita, joten kokeilu ei toteutunut.

2. Ennakkosuunnitelma

- Toimintatapakokeilussa oli tarkoitus kokeilla yhteistyössä asiakkaan kanssa ennakkosuunnitelman laatimista hankkeille, joihin liittyy eri menettelyjä ELY-keskuksissa ja aluehallintovirastoissa. Ennakkosuunnitelman tarve tulee esille erityisesti monimutkaisissa hankkeissa (esim. ns. pääluvan myöntämisen edellytyksenä voi olla jokin muu menettely tai toisen lain mukainen poikkeuslupa tai hanke). Asiakkaan tarvitsemat luvat ja menettelyt yhteen sovitetaan ennakkosuunnitelmassa ajallisesti asian käsittelyn sujuvoittamiseksi.
- Kokeilussa oli mukana yksi hanke. Hankkeessa ei laadittu ennakkosuunnitelmaa.

3. Asiantuntijatiimi

- Kokeilussa oli tarkoitus koota asiantuntijatiimi, joka toimii ratkaistavan asian varsinaisten käsittelijöiden tukena asioissa, joiden käsittelyssä tarvitaan tiettyä erityisasiantuntemusta (esim. pohjavesi, melu, kemikaaliasiat, luonnonsuojelu).
- Asiantuntijatiimien hyödyllisyys
 - Asiantuntijatiimien nähtiin olevan hyödyllisiä monimutkaisissa tai laajoissa hankkeissa.
 - Mahdollista saada kattava ja ajantasainen kokonaiskuva asiasta kerralla.
 - Asiantuntijoiden verkostoituminen.
- Asiantuntijatiimin muodostus lupa-asian vireillä ollessa AVIn johdolla, muutoin ELYn kautta.
- Huomioitavat asiat
 - Asiantuntijatiimin kokoamisessa tarvitaan joustavuutta, asiantuntijoita voitava ottaa mukaan myös menettelyn myöhemmässä vaiheessa.
 - Tiimin vastuut ja roolit tulee määritellä selkeästi, myös tiimin johtamisen ja sisäisen kommunikoinnin on oltava selkeää.

4. Lupakäsittelyn kokoonpanon laajentaminen ELY-keskuksen asiantuntijoilla jo asian vireille tullessa

- Kokeilussa oli mukana yksi hanke, mutta kokeilusta ei saatu kokemuksia.

5. Lupahakemuksen alkutarkastukseen ja täydennyspyynnön laadintaan liittyvä yhteistyö

- Yhteistyö lupaprosessin alkuvaiheessa nähtiin hyödyllisenä.
 - Ei kuitenkaan välttämättä tarpeellista jokaisen hakemuksen osalta.
- Yhteistyön käynnistäminen tapahtuu useimmiten AVIn aloitteesta.
 - ELY-keskuksen asiantuntijoista mukana useimmiten toiminnan valvoja, mutta myös mm. vesistöasiantuntija, luonnonsuojelun asiantuntija, pohjavesiasiantuntija, lakimies tai YVA-yhteyshenkilö.
- Yhteistyön vaikutukset käsittelyn myöhempisiin vaiheisiin
 - Yhteistyöllä voidaan jo alkuvaiheessa selvittää luvan edellytykset, hakemuksen puutteet ja täydennystarpeet sekä tulkita hakemusta yhteisesti.
 - Valvojalle muodostuu kattava käsitys hakemuksesta, mikä helpottaa lausuntojen antamista myöhemmin.
 - Aikaa saattaa mennä alkuvaiheessa aikaisempaa enemmän, mutta panostetusta ajasta saadaan hyötyjä myöhemmässä vaiheessa prosessia.

6. Päätöksen ja/tai lupamääräysten laadintaan liittyvä yhteistyö lupa- ja valvontaviranomaisen välillä

- Yhteistyö lupapäätöksen tai lupamääräysten laadinnassa nähtiin hyödyllisenä.
- Yhteistyön toteutuminen
 - ELY-keskuksen kommentit AVIn laatimista lupamääräyksistä tai päätöksestä otettiin huomioon päätöksen laadinnassa.
 - Keskusteltiin päätöksen sisällöstä AVIn ja ELYn sekä hakijan kesken.
 - Vastuuvalvojan lisäksi mukana saattoi olla mm. luonnonsuojelun asiantuntija tai vesistöasiantuntija.
- Yhteistyön vaikutus
 - Pystyttiin varautumaan hankkeesta aiheutuviin vaikutuksiin.
 - Voitiin varmistaa luvan riittävyys toiminnan luonteeseen ja laajuuteen nähden.
 - Päätöksen valvottavuus helpottui, kun valvoja ymmärsi lupamääräykset paremmin.
 - Laajemman käsittelijäkunnan nähtiin hyödyttävän myös asiakasta. Huomion kiinnittäminen seikkoihin, jotka jälkivalvontavaiheessa saattaisivat aiheuttaa hankaluuksia.
- Huomioitavat asiat
 - Kullakin viranomaisella omat, määrätyt tehtävät menettelyssä (lupaviranomainen ja valvontaviranomainen).
 - Lupaviranomaisella lopullinen vastuu lupapäätöksestä.
 - Mahdollinen lisäresurssien ja ajan tarve yhteistyön toteuttamiselle.
 - Yhteistyön mahdollinen esiin tuominen päätöksessä.
- Usea hanke oli kuitenkin vielä kesken, joten päätöksen laadintaa yhteisesti ei ehditty kokeilla kattavasti.

7. Päätöksen läpikäynti yhteistyössä lupa- ja valvontaviranomaisen kesken päätöksen antamisen jälkeen

- Toimintatapakokeiluun ilmoitettiin neljä hanketta.
- Mikään kokeiluun ilmoitetuista hankkeista ei ehtinyt edetä vaiheeseen, jossa menettelyä olisi kokeiltu (lupapäätös ei valmistunut hankkeen aikana).

8. Valvontakohteiden tarkastukset lupa- ja valvontaviranomaisen yhteistyönä

- Yhteistarkastukset
 - Toteutuneet tarkastukset olivat määräaikaistarkastuksia tai ne tehtiin osana lupahakemuksen käsittelyä.
 - Tarkastukselle voi osallistua myös kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, TUKES tai pelastuslaitos.
 - Haasteena on kaikille osapuolille sopivan ajan löytyminen.
 - Asiakkaat ovat suhtautuneet yhteistarkastuksiin myönteisesti.
- Yhteistarkastusten hyödyllisyys
 - Sekä lupaviranomainen että valvontaviranomainen kokivat yhteistarkastukset hyödyllisiksi ja ne koettiin tarpeellisina jatkossakin. Aina ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista tehdä yhteistarkastusta.
- Yhteistarkastuksia pidettiin erityisen hyödyllisinä mm. seuraavissa tilanteissa
 - Uuden ympäristöluvan käsittely ja olemassa olevan toiminnan luvan muutos.
 - Luvan hakijan toimintaympäristö on haastava (esim. vesistön tai pohjavesialueen läheisyys, kulttuuriarvot).
 - Laaja-alainen tai monimutkainen toiminta.
 - Uuden työntekijän perehdyttäminen.

9. Yhteistyö luvan muutostarpeen arvioinnissa

- Yhteistyö lupa- ja valvontaviranomaisen välillä luvan muuttamisen tarpeen arvioinnissa on tarpeellista erityisesti silloin, jos kyseessä on tulkinnanvarainen, monimutkainen tai muutoin epäselvä tilanne.
- Luvan muuttamisen tarpeen arvioinnissa käytetyt yhteistyön muodot
 - Keskustelut ja palaverit (valvontaviranomainen ja lupaviranomainen)
 - Yhteisneuvottelu, jossa valvontaviranomaisen ja lupaviranomaisen lisäksi mukana asiakas
 - Tiedonvaihto sähköpostitse
- Huomioitavat asiat
 - Yhteyttä on hyvä ottaa matalalla kynnyksellä.
 - Kynnys voi kasvaa, jos ei ole tiedossa keneen ottaa yhteyttä (koska lupa-asiaa ei ole vireillä, asialla ei ole AVI:ssa virallista kokoonpanoa).
 - Yhteydenotot aluehallintovirastojen yksiköiden esimiesten kautta, jotka ohjaavat asian eteenpäin.

10. BAT-päätelmien soveltamiseen liittyvä yhteistyö

- Yhteistyö lupa- ja valvontaviranomaisen välillä
 - Yhteistyö koettiin tärkeäksi BAT-päätelmien tulkinnassa, yhtenäisten soveltamislinjausten syntymisessä sekä asiakkaiden yhtenäisessä palvelussa.
 - BAT-päätelmistä on laadittu ohjeistuksia, joita käydään läpi lupa- ja valvontaviranomaisten kesken.
 - Haasteena on yhteydenpidon koordinaatiosta sopiminen - kuka informoi, ketä ja missä vaiheessa.
- Yhteistyön muodot
 - Yhteiset videoneuvottelut
 - Läsnäolopalaverit
 - Yhteinen Yammer-ryhmä
 - Henkilökohtaiset yhteydenotot
- Mukana kokeilussa oli jätteenkäsittelyn (WT) BAT-päätelmien soveltamiseen liittyviä yhteistyömenetelmiä, mutta yhteistyötä voidaan tehdä samoin menetelmin myös muiden sektoreiden BAT-päätelmien kanssa.
- BAT-päätelmien soveltamiseen liittyvän yhteistyön on koettu olevan hyvällä tasolla jo nykyisinkin.

11. Vesienhoitolainsäädännön huomioon ottaminen luvituksessa

- Toimintatapakoikeilussa käytiin vuoropuhelua ELY-keskuksen ja aluehallintoviraston kesken vesienhoitolainsäädännön ja vesienhoitosuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden huomioon ottamisesta luvituksessa.
- Huomioitavat asiat
 - Vesienhoitolainsäädännön huomioon ottamisessa lupaprosessissa ja lupapäätöksessä on vielä kehitettävää sekä lainsäädännön että menettelyjen osalta.
 - Asiantuntijoiden mukaan vesienhoitolainsäädännön huomioiminen luvituksessa esim. hajakuormituksen osalta onnistuu vain yleismääräyksin (esim. lannan peltolevitys).
 - Vesienhoitosuunnitelmissa esitetyt tehostetut vesiensuojelutoimenpiteet perustuvat vapaaehtoisuuteen (sidottu tukiin tai hankerahoihin).
 - Maatalouden vesiensuojelutoimenpiteiden parempaan kohdentamiseen luotuja paikkatietoon pohjautuvia työkaluja pitäisi hyödyntää myös luvituksessa ja valvonnassa.

12. Alueidenkäytön huomioiminen YVAssa ja luvituksessa

- Kokeiluun ei ilmoitettu hankkeita. Kokeilussa oli tarkoitus mm. tutkia lupapäätöksen tarkempaa perustelua siitä, miten alueidenkäyttö on päätöksessä huomioitu sekä miten kaavoituksen yhteydessä laadittuja selvityksiä hyödynnetään luvituksessa.
- Toimintatapakokeilu toteutettiin keräämällä kokemuksia YVA-menettelyn ja kaavoituksen yhteismenettelystä asiantuntijahaastattelun avulla. Mahdollisuus yhdistettyyn kuulemiseen ja yhteismenettelyyn on verrattain uusi eikä sitä ole laajalti vielä toteutettu. Ryhmähaastatteluun osallistui YVAn ja alueidenkäytön asiantuntijoita kuudesta eri ELY-keskuksesta.
- Kokemuksia yhteismenettelyistä
 - Mahdollisuus yhteismenettelyyn on lähtökohtaisesti hyvä asia; mahdollistaa YVA-yhteysviranomaisen keskittymisen YVA-menettelyyn kaavoitusviranomaisen koordinoimissa prosesseissa.
 - Yhteismenettelyprosessi ja asiakirjat muodostavat selkeän kokonaisuuden, jossa on huomioitu sekä kaavaprosessi että YVA-menettely.
 - Yhteismenettelyn onnistuminen vaatii sujuvaa yhteistyötä YVA-yhteysviranomaisen, kunnan kaavoitusviranomaisen, konsultin sekä hankkeesta vastaavan kesken.
 - Eri osapuolilla on oltava riittävästi resursseja sekä tahtoa uuden toimintatavan opetteluun.
- Haasteina tunnistettiin mm. kunnan kaavoitusviranomaisen liian pienet resurssit, kaavakonsultin asiantuntemus YVA-lain vaatimuksista kuulemisen osalta, osallistujien antamien mielipiteiden jaottelu (kaava / arvioitavana oleva hanke) sekä YVA-menettelyn puolueettomuuden varmistaminen.

13. Osaamisen ja voimavarojen hyödyntäminen yli organisaatorajojen

- Kokeilussa oli mukana eri tyyliä hankkeita: henkilökierto, YVA-asian ristiinesittely, kahden ELY-keskuksen toimialueella tapahtuvan YVA-hankkeen yhteiskäsittely, tietyn alueen ELY-keskusten välisen yhteistyön kehittäminen.
- Osaamisen ja voimavarojen hyödyntämistä yli organisaatorajojen tarvitaan enemmän ja kynnystä tähän tulisi madaltaa.
- Hallinnollisten menettelyjen osalta tulee lisätä joustavuutta yhteistyön sujuvoittamiseksi (esim. henkilökierron osalta).
- Organisaatorajat ylittävän yhteistyön kehittämisessä on tärkeää
 - Asiantuntijaverkostot sekä sähköinen verkostoituminen.
 - Asiantuntijoiden tapaaminen kasvotusten, jolloin asiakokonaisuudet hahmottuvat paremmin, hiljainen tieto tulee huomioitua ja asiantuntijoiden välille rakentuu luottamus.
 - Enemmän yhteisiä koulutuksia ja tiedonvaihtoa.
 - Yhteistyö tulisi nostaa yhdeksi keskeiseksi tavoitteeksi.
- Huomioitavat asiat
 - Virastojen välillä eroja mm. toimintatavoissa ja töiden organisoinnissa; erilaisten toimintatapojen ymmärtäminen ja niistä keskusteleminen on tärkeää.
 - Avoin tiedotus ja viestintä. Kaikki tieto tulee olla kaikkien asianomaisten asiantuntijoiden saatavilla, vaatii tiedon hallitsemista ja koordinoitua.
 - Oikeiden asiantuntijoiden löytyminen on hankalaa, jos verkostoja ei ole eikä toisen viraston asiantuntijoita tunne.
 - Esimiehen tulee tunnistaa yhteistyön vaikutukset työntekijän kokonaistyömäärään.
 - Yhteistyö vaatii sekä asiantuntijoiden että esimiesten sitoutumista.

14. Yhteistyön lisääminen lupamenettelyissä (vesi- / ympäristölupa ja luonnonsuojelun poikkeuslupa / poikkeuslupaharkinta)

- Toimintatapakokeilussa kokeiltiin yhteistyömenettelyjä tilanteessa, jossa vesi- tai ympäristöluvan myöntäminen edellyttää mahdollisesti luonnonsuojelulain laji- tai luontotyyppisuojelestusta poikkeamista.
- Yhteistyön toteutuminen kokeilussa
 - ELYn asiantuntija oli mukana hakemuksen täydennysten laadinnassa sekä tarkastuskäynnillä
 - Keskustelut Teams-alustalla
 - Yhteispalaverit (läsnäolopalaverit ja virtuaalipalaverit)
 - Sähköpostit
- Yhteistyö on erityisesti tarpeen seuraavissa tilanteissa
 - Jos hanke vaatii aluehallintoviraston myöntämän luvan lisäksi ELY-keskuksen myöntämän luonnonsuojelulain mukaisen poikkeamisluvan.
 - Laajat tai erityisen herkille alueille sijoittuvat toiminnot tai tällaisten toimintojen olennaiset muutokset.
 - Luvanvaraisen toiminnan olennainen muutos.
 - Useamman menettelyn yhteensovittaminen (esim. YVA, vesi-/ympäristölupamenettely ja luonnonsuojelulain mukainen poikkeuslupa).
- Huomioitavat asiat yhteistyön kehittämisessä
 - Alueellisten tapaamisten järjestäminen (joko virtuaalisesti tai kasvokkain).
 - Asiakirjojen ja selvitysten laatiminen niin, että niitä voidaan hyödyntää sekä YVA- että lupamenettelyssä.

15. YVA-yhteysviranomaisen ja lupaviranomaisen yhteistyön tiivistäminen

- Yhteistyötä YVA-yhteysviranomaisen ja lupaviranomaisen välillä toteutettiin mm. siten, että lupaviranomaisen edustaja osallistui YVA-menettelyn aikana hankkeesta vastaavan kanssa pidettyihin neuvotteluihin.
- Yhteistyön tarve vaihtelee hanke- ja tilannekohtaisesti.
- Hyödyt yhteistyön tiivistämisestä
 - Hankkeeseen liittyvien selvitysten toteuttaminen niin, että ne palvelevat sekä YVA-menettelyä että myöhemmin lupaprosessia.
 - Lupaviranomaisen asiantuntemus saadaan mukaan YVA-menettelyyn.
- Kokeilussa ei päästy arvioimaan sitä, miten YVA-yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä otettiin huomioon lupamenettelyn aikana, koska yksikään lupaprosessi ei kokeilun aikana ehtinyt päätösvaiheeseen.

Asiakkailta saatu palaute

Asiantuntijoille annettu asiakaspalaute

- Toimintatapakokeiluihin osallistuneilta aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten asiantuntijoilta kysyttiin osana sähköistä kyselyä myös siitä, olivatko he saaneet asiakkailta palautetta kokeilusta.
- Asiakkaat olivat antaneet asiantuntijoille palautetta verrattain vähän, mutta annetut palautteet olivat pääsääntöisesti positiivisia.

Asiakkaille suunnattu kysely

- Toimintatapakokeiluihin osallistuneiden hankkeiden asiakkailta kerättiin sähköisellä kyselyllä palautetta aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten yhteistyön vaikutuksesta heidän asiointiinsa, asioinnin onnistumisesta sekä asiakkaan näkemyksiä yhteistyön kehittämisestä asiakkaan ja viranomaisen välillä.
- Vastausmäärä oli pieni, ja vastaukset koskivat pääosin yksittäisiä menettelyitä eikä vastauksista syntynyt yhtenäistä kuvaa asiakkaiden kokemuksista.

Sidosryhmätilaisuus

- Hankkeen sidosryhmätilaisuus järjestettiin Helsingissä 12.3.2020. Tilaisuudessa esiteltiin hanketta sekä keskusteltiin työpajoissa asiakkaiden näkemyksistä viranomaisyhteistyön kehittämisestä, ympäristöllisten lupamenettelyiden yhteensovittamisesta sekä ymparisto.fi -verkkopalvelusta.
- Kokeiluhankkeen työpajaosuuden keskusteluissa nousi mm. esille toive yhtenäisestä ympäristöhallinnosta sekä viranomaisten välisen yhteistyön tiivistämisestä.

Toimintatapakokeilujen vaikutukset asiantuntijoiden työhön

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Aluehallintovirasto

Miten toimintatapakokeilut vaikuttivat asiantuntijoiden työhön? 1/2

Toimintatapakokeiluihin osallistuneille asiantuntijoille tehdyn kyselyn mukaan:

Kokeilu ei juurikaan vaikuttanut työn määrään

- 40 % vastanneista asiantuntijoista koki, että kokeilulla ei ollut vaikutusta työn määrään
- 23 %:n mukaan kokeilu lisäsi työn määrää jonkin verran

Kokeilun vuoksi käsittelyyn kulunut aika ei juurikaan muuttunut

- 41 % kyselyyn vastanneista asiantuntijoista koki, että kokeilulla ei ollut vaikutusta käsittelyyn kuluneeseen aikaan
- 17 %:n mukaan käsittelyyn kulunut aika lisääntyi kokeilun myötä jonkin verran

Kokeilu sujuvoitti menettelyitä jossain määrin

- Yhteensä 37 % kyselyyn vastanneista asiantuntijoista koki, että kokeilu sujuvoitti menettelyä jonkin verran tai merkittävästi
- 29 %:n mukaan kokeilulla ei ollut vaikutusta menettelyn sujuvuuteen

Miten toimintatapakokeilut vaikuttivat asiantuntijoiden työhön? 2/2

Kokeilu edisti viranomaisten välistä yhteistyötä

- Yhteensä 66 % kyselyyn vastanneista asiantuntijoista koki, että kokeilu edisti viranomaisten välistä yhteistyötä jonkin verran tai merkittävästi

Kaiken kaikkiaan kokeillut toimintatavat nähtiin hyödyllisinä

- Yhteensä 58 % kyselyyn vastanneista asiantuntijoista koki kokeillut toimintatavat vähintään jonkin verran hyödyllisiksi

Asiakaspalvelun tason koettiin parantuneen uusien toimintatapojen kokeilun myötä

- Yhteensä 51 % kyselyyn vastanneista asiantuntijoista koki asiakaspalvelun tason parantuneen kokeiltujen toimintatapojen myötä vähintään jonkin verran

Toimintatapaehdotukset

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Aluehallintovirasto

Toimintatapaehdotukset

- Tässä osiossa kuvataan toimintatapakokeilujen tulosten perusteella esiin nostetut, aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten Y-johtajien yhdessä sopimat toimintatavat, joita lähdetään valtakunnallisesti käyttöön ottamaan jokaisessa virastossa. Käyttöönotto tapahtuu OHKE III -hankkeen myötä.
- AVlen ja ELY-keskusten välillä on tehty tähän astikin yhteistyötä ja osa toimintatavoista on jo käytössä joissakin virastoissa.
- Toimintatapaehdotuksia on tehty lupaprosessiin, jälkivalvontaan sekä osaamisen ja voimavarojen hyödyntämiseen yli organisaatorajojen liittyen.
- Toimintatavat on luokiteltu heti käyttöön otettaviin toimintatapoihin sekä toimintatapoihin, jotka vaativat vielä jatkokehittämistä.

Käyttöön otettavat toimintatavat lupaprosessissa

Ennen lupa-asian vireille tuloa

- **Kutsutaan ELY-keskus mukaan ennakkoneuvotteluun matalalla kynnyksellä**
 - Ennakkoneuvottelupyyntö voi tulla myös ELY-keskukselta.
 - Tarvittaessa valmisteleva yhteinen palaveri ennen asiakkaan tapaamista (käydään läpi virastojen näkemykset).

Lupaprosessin alkuvaihe (hakemuksen alkutarkastus, täydennyspyynnön laadinta)

- **ELY-keskukselle mahdollisuus tutustua ja esittää täydennyksiä aluehallintoviraston laatimaan täydennyspyyntöön**
 - Hyödynnetään ELY-keskuksen asiantuntemusta (esim. tietyn osa-alueen sisällön tai selvityksen kommentointi).
- **AVIn asiantuntija kutsuu tarkastuskäynnille mukaan ELY-keskuksen asiantuntijan**
 - Tarkastuskäynti voi tapahtua missä tahansa lupaprosessin vaiheessa.

Lupaprosessin jälkeen (päätöksen läpikäyminen)

- **Tarvittaessa järjestetään AVIn ja ELYn välinen palaveri, jossa käydään lupapäätös läpi**
 - Myös asiakas voidaan pyytää mukaan.
 - Aloite voi tulla ELY-keskuksen valvojalta tai AVIlta.

Käyttöön otettavat toimintatavat jälkivalvontavaiheessa

Määräaikaistarkastukset

- **ELYn vastuvalvoja kutsuu AVIn edustajan mukaan määräaikaistarkastuksille ensi kädessä monimutkaisissa hankkeissa silloin, kun on vireillä / tulossa vireille luvan muuttamisen tarpeen arviointi (YSL 89 §) tai toiminnan olennainen muuttaminen (YSL 29 §)**
 - Kutsu AVIn esimiesten kautta.
- **Voidaan myös käyttää uusien lupakäsittelijöiden perehdytyksen apuna**
 - AVI aloitteen tekijänä.

Luvan muuttamisen tarpeen arviointi

- **ELY-keskuksen valvoja arvioi, tarvitaanko keskustelua AVIn asiantuntijan kanssa luvan muuttamisen tarpeen arvioinnissa**
 - Yhteydenotot AVIn esimiesten kautta, jotta saadaan oikeat asiantuntijat mukaan.

Yhteistyö BAT-päätelmien tulkinnessa

- Yhteistyö AVIn ja ELY-keskusten välillä on jo nyt toimivaa, eikä nähty tarvetta uusille toimintatavoille.

Käyttöön otettavat toimintatavat osaamisen ja voimavarojen hyödyntämisessä yli organisaatorajojen

➤ Voimavaroja hyödynnetään yli organisaatorajojen

- Viranomaisten asiantuntemus tulee saada laajasti käyttöön.
- Resurssitarpeita ja avunpyyntöjä muista virastoista tarkastellaan aidosti.

➤ Panostetaan osaamisen kehittämiseen ja hyödyntämiseen

- Tuodaan esille erilaiset keinot osaamisen kehittämiseen ja hyödyntämiseen yli organisaatorajojen: työkierto, ristiinesittely, yhteiset lausunnot, erityisasiantuntijan yhteiskäyttö, lyhyet (esim. 2x2 viikkoa) työhön tutustumiset → yhteistyö henkilöstön kehittämisen asiantuntijoiden kanssa (KEHA, HAKE).
- Keskitytään erityisesti työkiertoon, asia otetaan esille perehdyttämisessä ja kehityskeskusteluissa.

➤ Rakennetaan yhteisöllisyyttä ja luottamusta

- Järjestetään kasvokkain tapaamisia eri asiantuntijoiden kesken; se alentaa kynnystä yhteydenottoon, myöhemmin on helpompi tehdä yhteistyötä myös esim. Skypen tai Teamsin kautta.
- Kasvokkain tapaamisten ohjelma ja sisältö rakennetaan niin, että ne tukevat toisiin asiantuntijoihin tutustumista (esim. neuvottelupäivillä ryhmätyöt versus luennot).
- Kannustetaan vapaamuotoisempien tapaamisten järjestämiseen organisaation sisällä ja organisaatioiden välillä (esim. aamukahvipalaverit).

Jatkokehitettävät toimintatapaehdotukset

- Osa kokeilluista toimintatavoista nähtiin käyttöön otettavien toimintatapojen ohella tärkeinä, mutta niiden tarkempi yhteistyön muoto vaatii vielä jatkokehittämistä ja -keskustelua.
- Nämä toimintatavat liittyvät lupamääräysten ja päätöksen laadintaan.
- Ympäristöministeriö, aluehallintovirastot ja ELY-keskukset jatkavat keskustelua jatkokehitettävien toimintatapojen käyttöönotosta.

Jatkokehitettävät toimintatavat lupaprosessissa 1/2

Lupapäätöksen laadintavaihe (lupamääräysten ja päätöksen laadinta)

➤ **ELY-keskukselle mahdollisuus kommentoida AVIn laatimaa lupamääräysluonnosta tai lupapäätösluonnosta**

- Kokeilun tulosten perusteella toimintatapa paransi lupaprosessin sujuvuutta, lupapäätöksen selkeyttä sekä lupamääräysten valvottavuutta.
- Toimintatapa nähtiin erittäin kannatettavana valvonnan kannalta nimenomaan päätösten valvottavuuden parantamiseksi. Päätöksen laadintavaiheen yhteistyö voisi myös vähentää ELY-keskuksen valituksia lupapäätöksistä.
- Lupaviranomaisten puolelta toimintatapaa pidettiin ongelmallisena siitä syystä, että ELY-keskuksen kommentointimahdollisuus voisi asettaa hakijan ja haitankärsijät eriarvoiseen asemaan valvontaviranomaisen kanssa. Kokeilussa heräsi kysymyksiä siitä, voiko ELY-keskuksen kommentoinnin kautta tulla lupamenettelyyn tietoa, jota ei dokumentoida (ja johon hakija ei voi antaa vastinetta).
- Keskustelua ongelmallisista asioista lupamenettelyssä voidaan käydä hakijalähtöisesti ja ELY-keskus voidaan kutsua mukaan näihin keskusteluihin.

→ **Toimintatavan käyttöönotto ja siihen liittyvät menettelyt vaativat vielä jatkokehittämistä ja -keskustelua. Yhteistyötä päätöksenteon laadinnassa tehdään kuitenkin jo nykyisin, eikä jo aiemmin vakiintunutta yhteistyötä ole tarpeen lopettaa jatkokehittämisen ajaksi.**

→ **Yhteistyön tarkoitus ei ole puuttua määräysten tai päätöksen sisältöön (nämä tuodaan esille lausuntovaiheessa), vaan keskitytään päätöksen selkeyteen ja yksiselitteisyyteen (määräysten valvottavuus, tulkinnanvaraisuudet).**

Jatkokehitettävät toimintatavat lupaprosessissa 2/2

Lupapäätöksen laadintavaihe (lupamääräysten ja päätöksen laadinta)

➤ **ELY-keskuksen asiantuntemuksen hyödyntäminen tarvittaessa jo lupapäätöksen valmisteluvaiheessa**

- Kokeilun tulosten perusteella päätöksen laadintavaiheen yhteistyö mahdollisti laajasti ELY-keskuksen eri tehtäväalueiden asiantuntemuksen hyödyntämisen lupaprosessissa (luonnonsuojelu, vesienhoito, kemikaaliasiat, tulvasuojelu jne.).
- Toimintatapaan liittyy vastaavia huolia kuin lupapäätösluonnoksen kommentointimahdollisuuteen.
- Mikäli halutaan hyödyntää ELY-keskuksen asiantuntemusta päätöksen laadinnassa, tulisi se lupaviranomaisen mukaan hoitaa virkamiesjärjestelyiden kautta (ELYn asiantuntija määrätään virkamieslain mukaan AVIn käyttöön ja nimetään mukaan kokoonpanoon).

→ **Toimintatavan käyttöönotto ja siihen liittyvät menettelyt vaativat vielä jatkokehittämistä ja - keskustelua (esim. voitaisiinko asiantuntijuutta hyödyntää jonkin kevyemmän menettelyn kautta).**

Muut kokeilut

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Aluehallintovirasto

Tiedonkeruu muista kokeiluista

- Ympäristöasioiden asiakaspalvelukeskuksen neuvonnan laajentaminen
 - Sähköinen kysely AVI:n ympäristövastuualueen henkilöstölle 28.1.-7.2.2020.
- Sähköisten järjestelmien kehittäminen ja kokeilu
 - Sähköinen kysely toimintatapakokeiluihin osallistuneille asiantuntijoille 12.-26.2.2020.
- Kokeilu asiakaspalautteen keräämisen kehittämiseksi
 - Sähköinen kysely kuudesta eri ympäristötehtävästä: kyselykutsut lähetettiin porrastetusti maaliskuun aikana.
- Verkostojen ja Osaava-järjestelmän kehittäminen ja kokeilu
 - Asiantuntijaverkostot-taulukko Y-johtajilla kommentoitavana ja täydennettävä 4.2.-4.3.2020.
 - Osaava-järjestelmän pilotointi Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston Y-vastuualueella aloitettu loppuvuodesta 2019 ja jatkuu toistaiseksi.

Ympäristöasioiden asiakaspalvelukeskus Y-aspa

- Taustaa ja tavoitteet
 - Osana OHKE II -hanketta Y-aspa on antanut neuvontaa 1.10.2019 alkaen myös aluehallintovirastojen ympäristölupavastuualueen asioissa.
 - Neuvontakokeilun tavoitteena on saada tietoa mm. siitä, miten ELY-keskuksissa käytössä oleva monikanavainen asiakaspalvelumalli toimii AVlen ympäristölupavastuualueella ja miten sitä voitaisiin kehittää.
- Keskeiset tulokset
 - Kyselyn perusteella AVlen ympäristölupavastuualueen asiantuntijat näkivät Y-aspan antaman yleisneuvonnan AVlen ympäristölupavastuualueen tehtävissä tarpeellisena.
 - Kyselyyn vastanneiden asiantuntijoiden antaman yleisneuvonnan määrä ei ollut vielä merkittävästi vähentynyt.
 - Kokeilua on päätetty jatkaa vuoden 2020 loppuun asti.

➤ Kehittämisehdotuksia

- Y-aspan toiminnasta ja yhteydenotoista tiedottamista AVEille tehostetaan.
- Y-aspan asiakasneuvojen asiantuntemusta lisätään ympäristölupa-asioissa.
- Lupa-Tietopalvelun käytettävyyttä tulisi kehittää.
- Henkilöhakemistoa / asiantuntijahakua tulisi kehittää, jotta oikea asiantuntija löytyisi helpommin.

Sähköisten järjestelmien kehittäminen ja kokeilu

- Taustaa ja tavoitteet
 - Hankkeessa tarkasteltiin sähköisten järjestelmien hyödyntämistä ja niiden soveltuvuutta virastojen välisessä yhteistyössä (Tiimeri ja Teams).
- Keskeiset tulokset
 - Hankkeessa Teamsia hyödynnettiin mm. asiakirjoihin tutustumiseen, asiakirjojen kommentointiin, aineistojen jakamiseen ja yhteydenpitoon muihin ELY-keskuksiin. Mikäli Teamsia ei oltu käytetty, suurin syy tähän oli se, ettei sille nähty tarvetta.
 - Sähköisten järjestelmien käyttö koetaan hankalaksi, jos järjestelmä on uusi / siihen ei saa riittävää koulutusta.
 - Uusia järjestelmiä ei oteta käyttöön, jos niitä ei nähdä hyödyllisiksi oman työn kannalta.

➤ Kehittämisehdotuksia

- Tulee varmistaa, että kaikilla on pääsy yhteisesti käytettäviin järjestelmiin.
- Järjestelmien tulee olla helppokäyttöisiä.
- Uusien järjestelmien käyttöön on annettava riittävä koulutus.
- Käyttäjillä tulee olla selkeä käsitys siitä, mitä järjestelmää missäkin menettelyssä / asiassa käytetään.

Kokeilu asiakaspalautteen keräämisen kehittämiseksi

- Taustaa ja tavoitteet
 - Ympäristötehtäviä koskevaa asiakaspalauttejärjestelmää on nähty tarpeelliseksi kehittää.
 - Selvitetään kerätyn asiakaspalautteen avulla asiakkaiden kokemuksia asiointin sujuvuudesta, valtakunnallisesta yhtenäisyydestä ja asiantuntemuksen tasosta. Kerätyn palautteen avulla pyritään tuottamaan tietoa, jolla voidaan yhtenäistää toimintatapoja ja lisätä toiminnan asiakaslähtöisyyttä. Lisäksi mm. selvitetään mahdollisuudet säännölliselle asiakaspalautteen keräämiselle ympäristöhallinnossa.
 - Kokeilu toteutetaan ESAVIN, ISAVIN, ESAELYn, HÄMELYn, KESELYn, PIRELYn, POSELYn, UUDELYn ja VARELYn alueilla.
- Asiakaspalautetta kerätään seuraavista tehtävistä
 - Ilmoitukset ja sähköinen asiointi: ruoppaus- ja niittoilmoitukset, ilmoitukset Natura-alueeseen vaikuttavasta toimenpiteestä, koetoimintailmoitukset
 - Määräaikaistarkastukset
 - Neuvottelut (lupaprosessi / YVA-menettely): hankkeet, joiden lupaprosessi tai YVA-menettely on käynnistetty kokeilun aikana
 - YSL / VL lupaprosessi: hankkeet, joiden lupahakemuksesta on annettu ratkaisu kokeilun aikana
 - Kaavoitusprosessi: kaavat, jotka on hyväksytty kokeilun aikana
 - YVA-menettely: hankkeet, joista on annettu perusteltu päätelmä kokeilun aikana
- Asiakaspalautekyselyn tuloksista laaditaan sekä yhteinen että virastokohtaiset raportit. Kyselyjen toteuttamisen ja tulosten pohjalta arvioidaan mahdollisuuksia asiakaspalautteen keräämisen jatkokehittämiseksi. Kokeilu valmistuu kesäkuun loppuun mennessä.

➤ Tulosten hyödyntäminen jatkossa

- Kehitetään virastojen toimintaa ja menettelyitä kerätyn asiakaspalautteen pohjalta.
- Kokeilun raportti luovutetaan hyödynnettäväksi valtakunnallisen asiakaspalautteen keräämisen suunnitteluun osaksi aluehallinnon laajempaa asiakaslähtöisyyden kehittämistä.

Verkostot

- OHKE II -hankkeessa kartoitettiin asiantuntijaverkostojen nykytila ja tunnistettiin pienet kehitystarpeet. Isompien ja laajempien kehittämistoimien toteuttaminen jatkuu AVlen ja ELYjen yhteistyönä OHKE III -hankkeessa.
- OHKE II -hankkeen aikana koottiin kattava verkostot-tila, johon kartoitettiin olemassa olevat ELY-keskusten ja aluehallintovirastojen asiantuntijaverkostot. Asiantuntijaverkostot-tila oli kommentoimalla Y-johtajilla 4.2.-4.3.2020.
- Verkostot-tilalle luotiin tietosuojailmoitus, joka turvaa verkostoissa olevien henkilötietojen turvallisen käsittelyn virastoissa.
- Verkostojen osalta ratkaistavana on vielä seuraavat asiat
 - Verkostot-tilan lopullinen tallennuspaikka ja siitä tiedottaminen.
 - Verkostot-tilan päivittäminen ja hallinnointi.

➤ Kehittämisehdotuksia (työ jatkuu OHKE III -hankkeessa)

- Jokaiselle verkostolle asetetaan puheenjohtaja ja mahdollisesti sihteeri.
- Määritetään henkilöt/tahot, joilla on toimivalta verkostojen mahdolliseen yhdistämiseen ja poistamiseen.
- Vastuuhenkilöiden on päätettävä kokouksissa ja/tai kommenttikierrosten kautta olemassa olevien verkostojen muutoksista.
- Yhtenäistetään verkostojen yhteydenpitotavat (verkostoissa otetaan käyttöön esim. Teams ja sovitaan säännöllisistä kokouksista ja kasvotusten tapaamisista).
- Selvitetään kunkin verkoston tarkoitus ja mahdolliset muutokset, miten kukin verkosto jakaa tietoa muille sekä verkostojen lopettamisen, muuttamisen ja lisäämisen tarve AVI-ELY-yhteistyönä.

Osaava

- Osaava-järjestelmän kautta on tarkoitus koota yhteen työntekijöiden osaamista koskevat tiedot. OHKE II -hankkeen aikana on ollut tarkoitus tuottaa tietoa Osaavan käyttöönottoprojektiin sen varmistamiseksi, että se huomioi ympäristöhallinnon tarpeet ja luo edellytyksiä asiantuntijoiden käyttöön yli organisaatorajojen. Osaava on otettu aluksi käyttöön aluehallintovirastoissa ja käyttöä on tarkoitus laajentaa myöhemmin valtion muihin virastoihin.
- OHKE II -hankkeen aikana Osaavaan on lisätty asiantuntijahaku-toiminto, jossa työntekijät voivat lisätä tietoa toimialoistaan ja erityisasiantuntemuksestaan käyttäen valmiiksi laadittuja hakusanoja.
 - Asiantuntijahaku-toiminnon pilotointi on aloitettu LSSAVIn ympäristölupavastuualueella asiantuntijoiden ja esimiesten kesken loppuvuodesta 2019. Asiantuntijahaun toimivuudesta kerätään kokemuksia ja sen testaus jatkunut 2020 alkuvuoden aikana.
- Osaavan testauksen laajentamista muihin Y-vastuualueisiin on tutkittu, mutta se vaatii uusien toimintojen rakentamista ja käyttöönottoa, jotta järjestelmästä voidaan hakea tietoa kohdennetusti asiantuntijoiden Osaava-profiilista.
 - Ratkaisuna kehitetty alustavasti alkuvuodesta tuotantoon tuleva osaajahaku-toiminto, jolla esimiesten hakuoikeuksia voidaan rajata vain asiantuntijoiden osaamiseen.

➤ Kehittämisehdotuksia (työ jatkuu OHKE III -hankkeessa)

- Osaajahaku-toiminnon käyttöönotto ja testaus sekä asiantuntijahaun testauksen laajentaminen kaikille Y-vastuualueille.
- Järjestelmän testauksessa saatujen tuloksien käyttö valtakunnallisen asiantuntijahaun luomisessa.
- Osaavan käyttöönoton valmistelu valtion virastoissa.

Muut kehittämistarpeet

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Aluehallintovirasto

Muita hankkeessa esiin nousseita kehittämistarpeita

- Aluehallintovirastojen ja ELY-keskuksen yhteistyötä tulisi edistää muiden toimenpiteiden ohella ottamalla se mukaan myös YM:n tulosohjaukseen.
- Toimintatapojen käyttöönottoa edistäisivät YM:n selkeät linjaukset mm. toimintatapojen merkityksestä ja lainmukaisuudesta.
- Tiedon lisääminen toisen viraston toimintatavoista ja -kulttuurista sekä vuorovaikutuksen edistäminen vahvistaisivat yhteistyötä ja madaltaisivat yhteydenottokynnystä.
- Yhteistyöhön ja toisen viraston toimintatapoihin ja asiantuntijoihin tutustumiseen tulisi varata riittävästi aikaa ja resursseja.
- Asiantuntijaverkostojen jatkokehittäminen ja toiminnan yhtenäistäminen edesauttaisivat virastojen välistä yhteistyötä.
- Yksi sähköinen alusta keskusteluja ja tiedon jakoa varten selkeyttäisi tiedonhallintaa.

Hankkeen arviointi

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Aluehallintovirasto

Hankkeen arviointi ja muita huomioita 1/2

- Hankkeiden ilmoittaminen toimintatapakokeiluihin ja ohjeistus hankkeen aikana
 - Ilmoittautumistapa toimintatapakokeiluihin vaihteli – jotkut kirjasivat kokeilun Excel-listaan ehdotuksena toiselle virastolle, toiset sopivat niistä etukäteen. Tämä olisi voitu ohjeistaa tarkemmin.
 - Joillekin asiantuntijoille jäi epäselväksi, missä kokeiluissa / menettelyissä he olivat mukana.
 - Kokeilut olivat keskenään erilaisia, mikä saattoi vaikeuttaa riittävän yksityiskohtaisten ohjeistusten antamista. Asiantuntijat sopivat keskenään yhteistyön käytännön toteuttamisesta ja kokeilun eteenpäin viemisestä.
- Tiimerin ja Teamsin käyttö samanaikaisesti
 - Hankkeen alkuvaiheessa osallistujien yhteisenä työtilana toimi Tiimeri. Kokeilukohtaisten Teams-kanavien käyttöönotto myöhemmin saattoi aiheuttaa epäselvyyttä järjestelmien käytössä. Toisaalta Teams mahdollisti pienempien ryhmien yhteydenpidon, tuki hankekoordinaattoreiden yhteistyötä sekä mahdollisti chat-keskustelun tiimien jäsenten välillä.
- Teams uutena järjestelmänä
 - Hankkeessa hyödynnettiin Teamsia, joka työkaluna oli joillekin vieras. Tämä saattoi vaikuttaa Teamsin käyttöön heikentävästi, vaikka järjestelmästä pidettiin koulutus ja koordinaattorit opastivat osallistujia Teamsin käytössä hankkeen aikana. Toisaalta nykytilanteeseen (korona, etätyöskentely) peilaten oli hyvä, että tässä kokeilussa oli mahdollisuus tutustua Teamsin käyttöön.

Hankkeen arviointi ja muita huomioita 2/2

- Joillekin kokonaisuuksille olisi ollut tarpeellista perustaa oma projektiryhmä alusta asti (esim. Verkostot).
- Jotta kaikista toimintatapakokeilujen menettelyistä olisi saatu kokemuksia, hankkeen olisi pitänyt kestää pidempään.
- Yhteistyö projektin toteutuksessa ja ohjausryhmässä toimi hyvin, ja mm. projektihenkilöiden ja tehtävien jaon muutokset onnistuttiin hoitamaan joustavasti.

Yhteystiedot

Hankkeen koordinaattorit

Mari Peltonen, PIRELY
etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi
p. 0295 036 059

Ville Timonen, LSSAVI
etunimi.sukunimi@avi.fi
p. 0295 018 754

Anu Onjukka (1.3.2020 alkaen), VARELY
etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi
p. 0295 023 036

Maria Hughes (14.2.2020 asti), VARELY

YM:n yhteyshenkilö

Minna Torkkeli
etunimi.sukunimi@ym.fi
p. 0295 250 377

Hankkeen ohjausryhmän kokoonpano

Veli-Matti Uski (pj. 1.1.2020 alkaen) / Raija Aaltonen (pj. 31.12.2019 asti), ESAVI
Janne Kärkkäinen (vpj.), POKELY
Erkki Kantola, PSAVI
Olli Madekivi, VARELY
Satu Pääkkönen, UUDELY
Pirkko Isoviita, YM
Anu Kerkkänen, YM
Aino Pietarinen, YM
Anni Panula-Ontto-Suuronen, Henkilöstöjärjestöjen edustaja
(varajäsenet Tuulikki Miettinen ja Jouni Huusko)

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Aluehallintovirasto